

خرده فرهنگ
تکه تکه شدن اجتماع

کریس جنکس

ترجمه:

هاشم آقاییگاپوری

جلیل سجایی

(عضو هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج)

جامعه شناسان

مترجم: جنکس، کریس - Jenks, Chris
عنوان و نام پدیدآور: خرده فرهنگ تکه تکه شدن اجتماع
تألیف: کریس جنکس ترجمه: هاشم آقاییک پوری - جلیل سبحانی

مشخصات نشر: جامعه شناسان
مشخصات ظاهری: ۲۹۶ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۲۲۷-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: عنوان اصلی: Subculture: the fragmentation of the social
موضوع: خرده فرهنگ

شناسه افزوده: آقاییک پوری، هاشم، ۱۳۵۸ - مترجم
شناسه افزوده: سبحانی، جلیل، ۱۳۵۹ - مترجم
رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ - ۴۹۴ - ۶۱۷ HM
رده بندی دیویی: ۳۰۶.۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۱۳۴۸

جامعه شناسان

خرده فرهنگ تکه تکه شدن اجتماع
تألیف: کریس جنکس ترجمه: هاشم آقاییک پوری - جلیل سبحانی

چاپ: ۱۳۹۴ تهران/ تعداد: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان/ مجتمع چاپ و صحافی لبتوگرافی: طیف نگار
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۲۲۷-۱
همه حقوق چاپ نشر برای ناشر محفوظ است.

حروفچینی، نمونه خوانی و صفحه آرایی: جامعه شناسان
ویراستاری: گروه ویراستاری انتشارات جامعه شناسان

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی:
تهران، خیابان انقلاب، زوبروی درب اصلی
دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، پلاک ۲۱۷
فروشگاه جامعه شناسان - تلفن: ۶۶۰۰۰۵۱
تلفن دفتر نشر: ۶۶۶۶۶۲۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب
۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف
(ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

WWW.JAMEESHENASAN.COM
Email: Sociologists15@gmail.com

فهرست مطالب

۹	کریس جنکس
۱۱	پیشگفتار
۱۵	فصل اول: ترسیم مفهوم
۱۵	مقدمه
۲۱	ورود به عرصه خرده فرهنگ
۲۶	خاستگاه‌های مدرن مفهوم خرده فرهنگ
۳۳	خرده فرهنگ: مساله تحلیلی
۳۸	طبقه بندی‌های گروهی
۴۵	فصل دوم: عناصر کمیاب در سنت کلاسیک
۴۸	تقابل‌های دوتایی نویسنده: گمیشافت و کنشافت
۵۴	دورکیم: جامعه به عنوان شکلی از همبستگی
۶۶	اصل روش شناختی دورکیم
۷۶	گذار از نشانه شناختی به نمادین
۹۱	صنف‌ها و گروه‌های کاری به عنوان خرده فرهنگ‌های اولیه
۹۳	ماکس وبر: گروه‌هایی که پایبند به خرد و اقتدار هستند
۹۶	مارکس: لومین پرولتاریا
۱۰۱	فصل سوم: روایت فراموش شده - مکتب شیکاگو
۱۰۳	خود در تعامل
۱۰۷	کنش متقابل نمادین به مثابه روان‌شناسی اجتماعی
۱۱۲	بستر اجتماعی معنا
۱۱۴	جامعه‌پذیری بزرگسالان

۶ خرده‌فرهنگ تکه‌تکه شدن اجتماع

- ۱۲۰ جرج هربرت مید: «من» و «درمن».....
- ۱۲۱ مسائل فرهنگ شهری.....
- ۱۲۵ بوم‌شناسی اجتماعی.....
- ۱۳۱ بازنده [قربانی بی‌عدالتی اجتماعی یا سیاسی].....

فصل چهارم: روایت فراموش شده: نظریه سیستم‌های پارسونزی..... ۱۳۷

- ۱۳۹ تصور بیش از حد اجتماعی شده از کنشگر.....
- ۱۴۳ نظم و کنترل.....
- ۱۴۷ نظام اجتماعی.....
- ۱۵۰ خرده‌نظام‌ها.....
- ۱۵۲ پارسونز و فروید.....
- ۱۵۷ نیاز پارسونز به خرده‌فرهنگ.....
- ۱۶۱ خرده‌فرهنگ‌ها به‌عنوان رفتار منحرف.....
- ۱۶۶ خرده‌فرهنگ به مثابه تخطی.....

فصل پنجم: برخی موارد نابهنجار..... ۱۶۹

- ۱۷۰ لندن عصر ویکتوریا.....
- ۱۸۰ ماوریک‌های اِست کوست.....
- ۱۸۸ جامعه‌شناسی آموزش و پرورش بریتانیا.....

فصل ششم: مفهوم مدرن مطالعات فرهنگی معاصر بیرنگام..... ۱۹۷

- ۱۹۹ نظریه‌پردازی مطالعات فرهنگی.....
- ۲۰۳ فرهنگ‌گرایی و ساختارگرایی.....
- ۲۰۷ گرامشی و مفهوم هژمونی.....
- ۲۱۳ مفاهیم ایدئولوژی و سازوکار بازخواست یا فراخوانی آلتوسر.....
- ۲۱۷ مقاومت از طریق مناسک.....

فهرست ۷

۲۲۱	سبک و بریکولاج
۲۲۲	جوانان سفیدپوست و مرد طبقه کارگر
۲۳۰	خرده‌فرهنگ به مثابه پدیده‌ای خاص طبقه کارگر
۲۳۵	فصل هفتم: نتیجه‌گیری
۲۳۵	هویت و تراکنده‌گی
۲۳۶	تناقض نظریه خرده‌فرهنگی
۲۳۸	خرده‌فرهنگ و پروژه مدرنیته
۲۴۱	خرده‌فرهنگ و افول مدرنیته
۲۴۵	خرده‌فرهنگ و پست‌مدرنیته
۲۴۹	تسریع پست
۲۵۸	سیاست هویت
۲۶۲	نتیجه‌گیری
۲۶۵	واژگان کلیدی
۲۷۵	نمایه
۲۸۵	کتابنامه

کریس جنکس

کریس جنکس پروفیسور جامعه‌شناسی و رئیس پیشین دانشگاه برنل است. کتاب‌های پیشین او عبارتند از: عقلانیت، آموزش و سازمان اجتماعی دانش (۱۹۷۶)، جهان‌های جدا از هم: قرانت‌هایی در جامعه‌شناسی آموزش و پرورش (با جی. بک، ان. کدی و ام یانگ (۱۹۷۷)، به سوی جامعه‌شناسی آموزش و پرورش (با جی. بک، ان. کدی و ام یانگ (۱۹۷۷)، جامعه‌شناسی کودکی (۱۹۸۲)، فرهنگ (۱۹۹۳)، بازتولید فرهنگی (۱۹۹۳)، فرهنگ بصری (۱۹۹۵)، نظریه‌پردازی کودکی (با همکاری آی. جیمز و آی. پروت) (۱۹۹۸)، دوگانگی‌های اساسی جامعه‌شناختی (۱۹۹۸)، انگاره‌های اجتماع: دورکیم، نظام‌های اجتماعی و جامعه‌شناسی هنر (با همکاری جی. آی اسمیت) (۲۰۰۰)، ابعاد فرهنگ شهری (۲۰۰۱)؛ فرهنگ: مفاهیم انتقادی (۲۰۰۲)؛ تخطی (۲۰۰۳)؛ فرهنگ شهری (۲۰۰۴)؛ و پیچیدگی کیفی (با همکاری جی. آی اسمیت) (۲۰۰۴). او به نظریه‌های جامعه‌شناختی، پسااستخارگرایی و دگرسانی، کودکی، نظریه فرهنگی، فرهنگ بصری و شهری و بررسی افراط در رفتار توجه و علاقه دارد.

پیشگفتار

این کتاب تاریخی طولانی دارد، در واقع طولانی‌تر از زمانی که صرف نوشتن آن شد. هنگامی که تازه اثر سه جلدی خود را حول محور بازتولید فرهنگی، فرهنگ و فرهنگ بصری به پایان رسانده بودم، دوستم کریس روژک دریافت که من ظاهراً اندک مجالی برای استراحت در زندگی یافته‌ام. چون او از بروز هرگونه نشانه‌ای که دال بر پیشرفت اندک، تنبلی و یا حتی آرامش باشند بیزار و متنفر بود پیشنهادی به من داد. شاید اثر پر طرفدار هیدایگ (۱۹۷۹) با عنوان «خرده‌فرهنگ: معنای سبک» کم‌کم داشت کهنه می‌شد؛ خرده‌فرهنگ‌هایی که این اثر در مورد آنها بحث می‌کرد دیگر رواج چندانی نداشتند و آرام آرام به عناصری کمیاب در حافظه فرار فرهنگ عامه بدل می‌شدند. اجتماعات، اصناف، صحنه‌ها، انجمن‌ها، فرقه‌ها و اقسام مختلف اسلوب و شیوه در حال ظهور بودند و همه آنها را می‌شد در قالب مفهوم خرده‌فرهنگ جای داد. دورنمای جالبی از این بحث‌ها داشت به دست می‌آمد، اما هنوز کاملاً قانع نشده بودم. گفتگوی درونی من در مورد اثر احتمالی یک فرآیند پیچیده و دارای تناقض بود و بر هیجان اولیه من غلبه کرد. با خود می‌گفتم: به دلیل حضور طولانی مدت در کالج گلدسمیت، من با بسیاری از محققانی که قبلاً در بیرمنگام بوده‌اند کار کرده‌ام: از قییل گیلروی، مکاری، دیو مورلی، واکردین، استوارت هال و البته هیدایج. اکنون من رابطه بسیار خوبی با دیک دارم اما با وجود آن که زیبایی رمانتیک ذهن او را تحسین می‌کنم، میل نداشتم پروژه او را تکمیل و یا از روی آن نسخه‌برداری نمایم. علاوه بر این، فکر ایجاد نوعی خرده‌فرهنگ نوعی حرص هالیوودی را با خود به دنبال داشت. با روی هم گذاشتن این افکار فهمیدم که خود دیک هم احساس کرده است که این مفهوم تقریباً حرف

تازه‌ای برای گفتن ندارد و هرچند خود من در طی سال‌ها در تبیین جهان اجتماعی اندکی موفقیتی به دست آورده بودم، اما فکر یک خرده‌فرهنگ هیچ‌گاه بخشی از ابزار تحلیلی من نبود و هرگز هم چندان جذابیتی برای من به عنوان یک ابزار نداشت. مفهوم خرده‌فرهنگ همیشه به نظرم تک بعدی، جزئی‌نگر و ابزاری برای تبیین کنش اجتماعی خارج از محدودیت‌ها و چارچوب‌های ساختار زندگی جمعی می‌آمد. عوامل دیگری نیز دخیل بودند. من واقعا به تحقیق پیرامون تاثیرات متغیر برخی گروه‌بندی‌هایی علاقه داشتم که ما آنها را به عنوان بخشی از یک کار جدید تلقی می‌کردیم، اما در مقیاسی بزرگ‌تر از یک فصل: بنابراین این احتمال وجود داشت که محتوای اصلی یا طولانی شود و یا بیش از حد خلاصه گردد.

اما به هر حال ایده یک «خرده‌فرهنگ» همچنان به قوت خود باقی بود و روشن بود که هرچند این ایده بازتاب میل درونی من نبود، اما در جامعه‌شناسی و مطالعات فرهنگی رواج قابل توجهی یافته بود و برای دانشجویان نیز ظاهرا جذاب بود. هرچند بسیاری تاریخ افکار و عقاید را پایان فعالیت‌های کم اهمیت متفکرین می‌دانند، من این تاریخ را تاریخی جالب و آموزنده تلقی می‌کنم. بدین ترتیب پس از تاخیر زیاد کار را شروع کردم. در طول این مدت پروژه‌های بسیار دیگری را تکمیل نمودم. قرار بود موضوع کتاب مفهوم خرده‌فرهنگ باشد و نه شرحی از طیف جدیدی از خرده‌فرهنگ‌ها. این یک ایده محرک بود و مرا به نوشتن ترغیب کرد. علاوه بر این اطمینان داشتم که این مفهوم در دهه هفتاد و بر اثر علاقه مردم بیرمینگام به بیان حذف طبقه کارگر و یا مقاومت آنها ظهور نکرده است. من از مدت‌ها پیش از طریق مواجهه‌های آمیخته با تناقض خود با پارسونز، مکتب شیکاگو و جرم‌شناسی با این مفهوم آشنایی داشتم. بدین ترتیب نوعی حس تعلق به من دست داد.

اطمینان دارم این کتاب برای کسانی که مفهوم خرده‌فرهنگ را در تحقیقات خود بکار می‌برند و نیز برای صاحب‌نظران این رشته مثمر‌تر خواهد بود. این کتاب برای دانشجویانی نیز که چون همیشه سعی دارند برخی مفاهیم پیچیده نوظهور در جامعه‌شناسی را در قالبی نظام‌مند ارائه نمایند جالب خواهد بود.

کریس جنکس
دانشگاه برنل

www.ketab.ir